

Dr. Stadler Johanna – Péteri Attila

**A SZELLEMI TULAJDON NEMZETI HIVATALA NEMZETKÖZI
EGYÜTTMŰKÖDÉSI TEVÉKENYSÉGÉNEK FŐBB JELLEMZŐI
2014 MÁSODIK FELÉBEN**

**MAGYARORSZÁG KÉPVISELETE A SZELLEMI TULAJDON VILÁGSZERVEZETE
(WORLD INTELLECTUAL PROPERTY ORGANIZATION, WIPO) KERETÉBEN
FOLYÓ NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSBEN**

Az első félévhez hasonlóan a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (a továbbiakban: SZTNH) 2014 második felében is ellátta Magyarország képviselőjét a WIPO bizottságaiban, munkacsoportjaiban és jelentősebb rendezvényein.

Júliusban tartotta 28. ülését a Szerzői és Szomszédos Jogi Állandó Bizottság és a Szellemi Tulajdonnal, Genetikai Forrásokkal, Hagyományos Tudással és Folklórral Foglalkozó Kormányközi Bizottság. Szeptemberben került sor a Program- és Költségvetési Bizottság 22. ülésére és a WIPO tagállamai közgyűléseinek 54. ülésorozatára. Októberben tartották az Új Növényfajták Oltalmára Létrehozott Nemzetközi Unió Tanácsának és bizottságainak üléseit, a Madridi Rendszer Jogi Fejlesztésére Létrehozott Munkacsoport 12. ülését, illetve a Lisszaboni Rendszer Fejlesztésére Létrehozott Munkacsoport 10. ülését. Novemberben került sor a Szabadalmi Jogi Állandó Bizottság 21. ülésére, a madridi rendszerről szóló szemináriumra és a Védjegyek, Ipari Minták és Földrajzi Árujelzők Jogi Oltalmával Foglalkozó Állandó Bizottság 32. ülésére. Decemberben a hivatal képviselője részt vett a Szerzői és Szomszédos Jogi Állandó Bizottság 29. ülésén.

A nem genfi WIPO-rendezvények közül kiemelendő a Podgoricában a földrajzi árujelzők témájában tartott, valamint a Ljubljanában megrendezett, a közös jogkezelőkről szóló nemzetközi konferencia. Podgoricában dr. Ficsor Mihály jogi elnökhelyettes tartott előadást, míg Ljubljanában az SZTNH mind előadás tartásával, mind résztvevők küldésével bekapcsolódott a konferencia munkájába.

A Szerzői és Szomszédos Jogi Állandó Bizottság (Standing Committee on Copyright and Related Rights, SCCR) 28. ülése, Genf, június 30–július 4.

Az SZTNH részéről a Szerzői Jogi Főosztály vezetője és jogi ügyintézője vett részt az ülésen.

Az Európai Unió tagállamai az Európai Bizottság vezetésével, a kelet- és közép-európai, valamint a balti államok regionális csoportja (CEBS) Csehország vezetésével egyeztetette az országcsoportok álláspontját, a szűkebb körű egyeztetéseken a magyar delegáció folyamatosan részt vett.

Az első két és fél napon a műsorsugárzó szervezetek védelméről szóló szerződés szövegének javaslatát tárgyalták tovább a résztvevők a plenáris ülésen, majd az informális ülés keretei között tovább tisztázták a nemzetközi szerződés tervezett tárgyi hatályát és védett jogi tárgyát mint a megalkotandó nemzetközi jogi instrumentum érzékeny kérdéseit. A nemzetközi szerződés által lefedett sugárzási formák (platformként elkülönítve) és a jogok pontos körére irányuló tárgyalások a világosabb szemléltetés érdekében a titkárság által az előző SCCR-ülésen készített, technikai jellegű táblázatokat alapul véve folytatódtak.

A technikai jellegű kérdések további tárgyalásának elősegítése érdekében felmerült, hogy a titkárság a következő ülésre aktualizálja a „*Current Market and Technology Trends in the Broadcasting Sector*” címmel 2010-ben készült tanulmányt, amely arról ad körképet, hogy a tradicionális műsorsugárzók miként használják a digitális technológia vívmányait.

A kivételek és korlátozások témája tekintetében továbbra sem látszottak közeledni a korábbi álláspontok. Az EU határozottan kitartott amellett, hogy nem kíván egy – elfogadása esetén – jogi kötőerővel rendelkező dokumentum tárgyalásába belekezdeni. Mindazonáltal az EU álláspontja az, hogy a gyakorlatok és tapasztalatok cseréjének további tárgyalását fontosnak tartja.

A könyvtárakra és archívumokra vonatkozó kivételek és korlátozások tárgyalása folyamán számos delegáció (elsősorban az afrikai csoport, a latin-amerikai és karibi országokat egyesítő GRULAC-országok, Indonézia, Banglades és India) újra kiemelte a kiegyensúlyozott szerzői jogi védelem elsődlegességét, és támogatta e körben – tekintettel a könyvtárak és archívumok fejlődő országokban betöltött szociális funkcióira és gazdaságfejlesztő jelentőségére – egy nemzetközi, jogi kötőerejű dokumentum létrehozatalát. Az USA is a kiegyensúlyozott szerzői jogi oltalom mellett érvelt. Ugyanakkor azt az álláspontot képviselte, hogy minden ország maga válassza meg – tradíciói és kulturális szükségletei alapján, valamint nemzetközi kötelezettségeinek figyelembevételével – az általa alkalmazott kivételeket és korlátozásokat. Az USA egy korábban köröztetett, hat általános célkitűzést megfogalmazó javaslatot olvasott fel a plenáris ülésen, amelynek általános jellegű megtárgyalására került sor.

Az ülés második felében a tárgyalások témái szakmai szintről egyre inkább diplomáciai vonalra terelődtek.

A közlegő szeptemberi közgyűlésnek tett ajánlások tartalma kapcsán – az alelnök szóbeli kezdeményezésére a regionális koordinátorokkal folytatott szűk körű megbeszélésen – kompromisszumos javaslat formálódott annak érdekében, hogy biztosítható legyen az SCCR-ülések napirendjén lévő mindkét nagy téma tárgyalásának produktív folytatása.

A műsorsugárzó szervezetek védelméről szóló szerződés helyzete kapcsán két javaslat merült fel:

– a 2014-es közgyűlés döntsön arról, hogy esetleg egy diplomáciai konferencia megtartására kerülhessen sor 2016-ban, fenntartva, hogy – a szövegtervezet tárgyalásában való

előrehaladás függvényében – a 2015-ös közgyűlés újra megfontolja az időpontot (Svájc javaslat);

– a következő közgyűlés döntsön egy 2016-os diplomáciai konferencia megrendezéséről, ugyanazzal, az időpont akkor történő megfontolására vonatkozó fenntartással.

Az SCCR-ülésem végül elfogadták a közgyűlés elé terjesztendő ajánlást.

A Szellemi Tulajdonnal, Genetikai Forrásokkal, Hagyományos Tudással és Folklórral Foglalkozó Kormányközi Bizottság (Intergovernmental Committee on Intellectual Property and Genetic Resources, Traditional Knowledge and Folklore, IGC) 28. ülése, Genf, július 9–10.

Az ülésen az Iparjogvédelmi Jogi Osztály vezetője képviselte a hivatalt.

A 2015. évi munkatervvel kapcsolatos informális tárgyalások

Három ülés keretében történt kísérlet a konszenzus kialakítására. Ennek érdekében az első ülést a regionális csoportok álláspontjának a megismerésére fordították, a második ülésre már átfogó jellegű, kompromisszumos szövegjavaslatot készítettek, és ennek megvitatása alapján a harmadik ülésen már végső szövegtervezet kerülhetett volna elfogadásra. A kiinduló álláspontok ismertetése alapján egyetértés mutatkozott abban, hogy három, tematikusan szervezett ülésre kerüljön sor. Az informális tárgyalások eredményeként azonban nem született konszenzuson alapuló megállapodás a közgyűlés elé terjesztendő ajánlás részét képező 2015. évi munkaterv tárgyában.

A háttérben zajló EU, illetve CEBS koordinációs üléseken elhangzott olyan álláspont, hogy mivel az ülést közvetlenül megelőző SCCR-ülésem sem került elfogadásra a közgyűlés elé terjesztendő ajánlás – ami az EU érdekeivel ellentétes volt –, az lenne kívánatos, hogy az IGC ülése se fogadjon el ilyet.

A megbeszélések során egyértelművé vált, hogy a konszenzus elérésére a továbbiakban nincs kilátás, hiszen a 2015-ben összehívandó diplomáciai értekezlet rögzítése sem a fejlett országokat tömörítő „B” Csoport, sem a CEBS számára nem volt elfogadható elem. Az informális tárgyalások eredményeként tehát nem született a plenáris vitára bocsátható, előzetesen egyeztetett javaslat a munkaterv tárgyában, így a közgyűlés elé terjesztendő ajánlás elfogadása meghiúsult.

A szakértői csoportban lefolytatott vita

A szakértői csoport szokásossá vált munkamódszerétől eltérően ez alkalommal nem került sor a lefolytatott vita alapján a „facilitator”-ok által kidolgozott új szövegtervezetek létrehozására és azoknak a plenáris ülés általi elfogadására. Az IGC előző két ülésén rögzített szövegtervezetekben tehát az ülés során nem történt semmilyen változtatás.

Az ülés elnöke az átfogó kérdések vitájának segítése érdekében informális előkészítő iratot is készített. A vita a következő hat átfogó kérdést érintette:

- lépcsőzetes megközelítés vagy „szemcsés oltalom”;
- bárki számára való hozzáférhetőség;
- célkitűzések és alapelvek;
- feltárási követelmény;
- kapacitásfejlesztés;
- a bennszülött népek jogainak védelmével kapcsolatos rendelkezés.

A szakértői csoport körében lefolytatott vita nagyrészt az első két kérdést érintette.

A célkitűzésekkel és alapelvekkel kapcsolatos prioritások megfogalmazása alapján ismét világosan kirajzolódott, hogy az új nemzetközi szabályozást igénylő résztvevők számára a jogellenes felhasználás megakadályozása és az előzetesen közölt beleegyezés, illetve a méltányos haszonmegosztás szabályainak érvényesítése áll a középpontban, míg az új nemzetközi szabályozást nem támogató résztvevők a garanciális jellegű alapelveket hangsúlyozzák (a szellemitulajdon-jogok és az innovációs eredmények védelme, *public domain*).

A plenáris vita eredményei

Az IGC előző ülésén Ausztrália, Finnország, Svájc és Új-Zéland közös javaslatot terjesztett elő, amelyet a plenáris ülés keretében mutattak be. A javaslat lényege, hogy mivel a bennszülött küldöttek részvételének finanszírozását szolgáló Önkéntes Alap jelenleg teljesen kimerült, és az ismételt felhívások ellenére sem érkezett újabb donáció, az alapra vonatkozó szabályok módosuljanak oly módon, hogy kimerülése esetén lehetőség nyíljon a WIPO rendes költségvetéséből származó hozzájárulás útján biztosítani a bennszülött küldöttek folyamatos részvételét. Ennek érdekében javasolták, hogy az IGC erről szóló ajánlást terjesszen a WIPO 2014. évi közgyűlése elé.

A javaslattal kapcsolatban az ülés során informális konzultáció zajlott le, amelynek eredményeként Svájc az utolsó ülésnapon felszólalásában jelezte, hogy a társelőterjesztők észlelték a WIPO rendes költségvetésének a felhasználásával kapcsolatos gyakorlati nehézségeket. Erre tekintettel visszavonják javaslatuk azon részét, amely az alapra vonatkozó szabályok érintett rendelkezéseinek módosítását célozza.

A közgyűlés elé terjesztendő, további munkával kapcsolatos ajánlás megíúsulására tekintettel a plenáris ülés végén nyilatkozatok hangzottak el a 2015. évi munkatervre vonatkozó álláspontok tárgyában, amelyek az informális tárgyalások során elhangzott igényeket tükrözték.

A Program- és Költségvetési Bizottság (Program and Budget Committee, PBC) 22. ülése, Genf, szeptember 1–5.

Az ülésen a hivatalt a Jogi és Nemzetközi Főosztály helyettes vezetője képviselte.

A magyar delegáció megfelelően képviselte hazánk érdekeit a CEBS csoport koordinációs ülésein, valamint az EU-körben megtartott egyeztetéseken.

A Független Tanácsadó Felügyeleti Bizottság (Independent Advisory Oversight Committee, IAOC) jelentése

A bizottság a WIPO pénzügyi jelentéseiben foglalt információk tartalmával elégedett volt, hasznosnak ítélte az IPSAS (*International Public Sector Accounting Standards*) szakértő prezentációját, kérte, hogy tegyék elérhetővé a tagállamok számára is. Az IAOC üdvözölte a tartalék kezelésének tisztázása érdekében alkalmazott vezetői lépéseket. A tartalék helyzete alapvetően átláthatóbb, mint korábban. Az IAOC szerint az IAOD rendelkezésére álló erőforrások elegendőek a megfelelő szintű belső felügyeleti tevékenység ellátásához.

A külső könyvvizsgáló jelentése

A külső könyvvizsgáló (*Comptroller and Auditor General of India*) a WIPO 2013. évi pénzügyi helyzetéről szóló jelentést megalapozottnak, a pénzügyi előírásokkal összhangban létének nyilvánította. A tranzakciók a pénzügyi szabályzat előírásainak megfelelően zajlottak le.

A 2012–2013. évekre jóváhagyott költségvetés 647,4 millió CHF bevétellel tervezett. Ehhez képest 33,3 millióval több, 680,73 millió CHF folyt be. A kiadásokat a költségvetés felültervezte, hiszen 36,6 millióval kevesebb, összesen 611,81 millió CHF volt a teljes kiadás a két év alatt.

A Belső Könyvvizsgáló és Felügyeleti Részleg (Internal Audit and Oversight Division, IAOD) igazgatójának éves jelentése

A belső ellenőrzésre vonatkozó alapszabály megfelelő rendelkezése értelmében az IAOD igazgatója minden évben összefoglaló tevékenységi beszámolót készít a főigazgató számára. A dokumentumot a külső auditor és az IAOC is megkapja, valamint azt a tagállamok éves közgyűlése elé is beterjesztik.

A Közös Vizsgáló Egység (Joint Inspection Unit, JIU) jelentése a WIPO tevékenységéről és a titkárság észrevételei

A PBC megtárgyalta a JIU első átfogó, minden aspektusra kiterjedő jelentését a WIPO tevékenységéről. A JIU tíz ajánlást fogalmazott meg. A jelentés ezeken kívül számos olyan további megállapítást – és ehhez kapcsolódó javaslatot – tartalmaz, amely világosan rámutat a szervezetben – főként a bizottságok szintjén – folyó munka hatékonyságát aláásó folyamatokra.

A JIU egyik fontos javaslata a főigazgató mandátumának öt évben történő limitálása, és az egyszeri újraválasztás lehetősége. A jelenlegi szabály ugyanis csak arról rendelkezik, hogy a főigazgató mandátuma nem lehet hat évnél rövidebb. Ez a megoldás egyedülálló az ENSZ-rendszerben.

Programteljesítési Jelentés (Program Performance Report, PPR)

A jelzett költségvetési években elért eredményeket összefoglaló dokumentum a programokat irányító vezetők önértékelésén alapul. Az információk érvényességét az IAOD értékelő jelentése hivatott biztosítani. Az IAOD is értékelte a PPR-t. Megállapításai szerint a helyzet javult az előző bienniumhoz képest, mivel immár 25 program tudott értékelhető adatokat, releváns és hasznos információkat szolgáltatni. Jelentősen emelkedett továbbá azoknak a programoknak a száma, amelyeknél az adatok kielégítőek voltak. Az IAOD korábbi ajánlásai közül további tizenkét ajánlást végrehajtott a szervezet, az IAOD most öt új ajánlást fogalmazott meg.

Pénzügyi jelentés a 2013. évről, tagállami hozzájárulások teljesítése

A 2013. évi teljes bevétel 351,6 millió CHF (3,1%-os emelkedés az előző évhez képest). A PCT-rendszerben befolyt bevételek a teljes bevétel 73,2%-át tették ki. A 2013. évi teljes kiadás 336,5 millió CHF volt (4,7%-os emelkedés a 2012. évhez képest). A kiadások legnagyobb hányadát, 63,7%-ot a személyi kiadások adták. A 2013. év végén a nettó eszközök értéke 208,8 millió CHF volt.

A WIPO tagállamai közgyűléseinek (Series of Meetings of Assemblies of Member States of WIPO) 54. ülésorozata, Genf, szeptember 22–30.

Személyi döntések

A WIPO tagállamai megerősítették a WIPO új felső vezetését. Négy fő *deputy director general* és szintén négy fő *assistant general director* pozícióban segíti az újraválasztott főigazgató, Francis Gurry (Ausztrália) munkáját, aki új mandátumát 2014. október 1-jével kezdte meg. Az új vezetők 2014. december 1-jével kezdik meg munkájukat.

A tagállamok delegációi a hazánkat képviselő dr. Bendzsel Miklóst, az SZTNH elnökét a Berni Unió Végrehajtó Bizottságának alelnökévé választották.

Elért eredmények

A közgyűléssorozat eredménye ugyanakkor vegyes képet mutatott. Főleg jogalkotási kérdésekben nem sikerült megállapodásra jutniuk a delegációknak. Pozitív döntések születtek a következő területeken:

- elfogadásra került a könyvvizsgálói hitelesítő záradékkal rendelkező 2013. évi pénzügyi jelentés;

- jóváhagyást kapott az SCP 2014 januárjában tartott előrehaladási jelentése (*progress report*) és a 2014. novemberi ülés munkaterve (*future work*);
- a delegációk támogatásukról biztosították a jogérvényesítéssel foglalkozó bizottság (*Advisory Committee on Enforcement, ACE*) további működését;
- a PCT-unió közgyűlése döntött a Szingapúri Szellemitulajdon-védelmi Hivatal PCT szerinti nemzetközi kutatási és elővizsgálati szervként történő kijelöléséről;
- elfogadásra kerültek a PCT végrehajtási szabályzatának javasolt módosításai (pl. a díjak kapcsán módosításra kerültek azok a kritériumok, amelyek alapján az egyes fejlődő és a legkevésbé fejlett országokból származó bejelentők díjcsökkentésre jogosultak);
- a Madridi Unió közgyűlésén a madridi rendszer számos eljárási szabályának a „felhasználóbarát” módosítására került sor;
- közös ajánlást és módosításokat fogadott el a Hágai Unió közgyűlése annak érdekében, hogy a vizsgálatot is folytató szerződő államok körének bővülése mellett is megőrizhető legyen a hágai rendszer hatékony működése;
- a Lisszaboni Unió közgyűlése tudomásul vette a Lisszaboni Megállapodás felülvizsgálatára 2015-ben összehívandó diplomáciai értekezlet előkészítésében elért előrehaladást, illetve azt a tájékoztatást, amelyet a diplomáciai értekezlet előkészítő bizottság 2014. október végére tervezett ülése kapcsán kapott.

Függőben maradt kérdések

Az intenzív informális egyeztetések és a plenáris ülésen lefolytatott, hosszan tartó vita ellenére a tagállamok négy fontos kérdésben azonban nem tudtak megállapodni. Ezek a következők:

- *Diplomáciai értekezlet összehívása a formatervezésiminta-oltalmi eljárások alakításának harmonizálásáról szóló nemzetközi szerződés (Design Law Treaty – DLT) tárgyában*

A DLT diplomáciai értekezlet összehívásának témája ötödik alkalommal szerepelt a közgyűlés napirendjén. A tagok között teljes az egyetértés a szerződéstervezet szövegét illetően, azonban a technikai segítségnyújtás kérdésének rendezése továbbra is akadályozza az előrelépést. Míg az USA ezt a megállapodáshoz kapcsolódó határozat (*resolution*) formájában képzeli el, addig az Afrikai Csoport (az Ázsiai Csoport támogatásával) a megállapodásba foglalt cikkben (*article*) szerepeltetve. Az Afrikai Csoport emellett úgy vélte, a diplomáciai értekezlet összehívásával egy időben kell döntenie arról is, hogy a DLT külön cikkben tartalmazza ezeket a rendelkezéseket. Az USA és Kanada ezzel szemben úgy vélekedett, hogy elegendő, ha a diplomáciai értekezlet dönt majd arról, hogy milyen formában fogadják el a szerződő felek ezeket a szabályokat. Magyarország, az EU, és számos más fejlett, illetve fejlődő ország alapvetően rugalmas ebben a kérdésben.

– *Az IGC további munkája*

A fejlődő országok (India, Afrikai Csoport, GRULAC-országok) legfontosabb prioritása, hogy nemzetközi, kötelező erejű normaalkotás történjen, vagyis a genetikai források, a hagyományos tudás és a hagyományos kultúra kifejeződéseinek oltalmát biztosító, jogi kötőerővel bíró nemzetközi egyezményt elfogadó diplomáciai értekezlet mielőbbi összehívására kerüljön sor. Ezzel szemben az USA (a gyógyszeripari, a biotechnológiai és a mezőgazdasági lobbijának nyomására), illetve más fejlett országok (Kanada, Japán és valamivel kisebb mértékben az EU tagállamai) – tartva attól, hogy egy nemzetközi szerződés a szabadalmak jogosultjaira nézve hátrányos következménnyel járhat –, nem támogatják annak létrehozását.

A 2013. évi közgyűlésen elfogadott, 2014–2015-re vonatkozó mandátum alapján a 2014. szeptemberi közgyűlésen dönteni kellett volna a diplomáciai értekezlet összehívásáról, illetve a 2015-ben megtartandó ülésekről. A közgyűlés során az Afrikai Csoport rendkívül radikális álláspontot foglalt el, és úgy nyilatkozott, hogy amennyiben nincs a diplomáciai értekezletre történő utalás, nem érdekeltek a 2015-ös munkaprogram elfogadásában sem. Ezzel ellentétben az USA, az EU és több más fejlett ország csak a 2015. évi további munkaprogram kidolgozásáról volt hajlandó dönteni, és számos alapvető kérdés tisztázatlanságára tekintettel nem egyezett bele a diplomáciai értekezlet összehívásába.

– *Az SCCR további munkája, illetve a kivételekkel és korlátozásokkal kapcsolatos tárgyalásokra vonatkozó mandátuma*

A műsorsugárzó szervezetek jogainak védelme (*protection of broadcasting organizations*) 1998 óta van napirenden. A dosszié tárgyalásának célja egy nemzetközi szerződést megszövegező diplomáciai értekezlet összehívása, amelynek az időpontját 2015-re irányozták elő, de ez nem látszik megvalósíthatónak, így arra legkorábban 2016-ban kerülhet sor.

A tárgyalások előrelépését az egyes szerzői jogi témák politikai összekapcsolása mellett az is nehezíti, hogy pl. India és Brazília szerint a tárgyalási mandátumban megtalálható, a tárgyalásokon követendő „jel alapú megközelítésbe” (*signal based approach*) az internetalapú közvetítések nem tartoznak bele. Az EU szerint ugyanakkor az internet kihagyása nélkül az egész szerződésnek nincs értelme. Minimumként az EU legalább ragaszkodik a műsorok egyidejű, változatlan formában való továbbközvetítésének (*simulcasting*), valamint a késleltetett lineáris közvetítés (*deferred linear transmission*) védelembe részesítéséhez.

A kivételek és korlátozások (*exceptions and limitations*), a fejlődő országok által prioritásként kezelt témakörben az oktatással és kutatással kapcsolatos, valamint a könyvtárakra és archívumokra, illetve a fogyatékos személyekre vonatkozó korlátozások és kivételek kérdése van napirenden. Az EU-tagállamok e kérdésben rendkívül defenzív-

vek, mivel már a 2013-ban elfogadott vakok, látáskárosultak vagy egyéb okból látási képességükben korlátozott személyek nyomtatott művekhez való hozzáférést elősegítő Marrakeshi Szerződést (még nem lépett hatályba) is nehezen fogadták el, illetve eleinte ez utóbbi tárgyban sem támogatták a kötelező erejű nemzetközi szerződés elfogadását.

A tárgyalások az ellenérdekű álláspontok közelítése jegyében zajlanak, kísérletet téve egy kompromisszumos megoldás elérésére a jogi kötőerővel rendelkező nemzetközi dokumentumot létrehozni kívánó (fejlődő) és az azt nem támogató (fejlett) országok között. Mivel az ellentétes álláspontok mentén nem sikerült egyetértést elérni a bizottsági munkában, az SCCR munkájának hatékonysága erőteljesen megkérdőjeleződni látszik. A jelenleg futó dossziékkal kapcsolatos kudarcok miatt felmerült új témák (így például az árva művek, a határon átnyúló felhasználások vagy a könyvtárközi kölcsönzés stb.) napirendre vétele, de ezek tekintetében sem született döntés.

- *Külső WIPO-irodák (external offices) létrehozásával kapcsolatos általános alapelvek elfogadása, illetve újabb irodák felállítása*

Legutóbb – éles vitákat követően – a 2013. évi közgyűlés döntött a kínai (Peking), illetve az oroszországi (Moszkva) külső iroda felállításáról. Ugyanakkor huszonhárom WIPO-tagállam igénye továbbra is függőben van. Az informális egyeztetések során tárgyalt alapelveket (*guiding principles*) a tagállamok ezúttal sem hagyták jóvá, ami az irodák kijelölésével kapcsolatos eljárási kérdéseket, a feladatok megosztását rendezné az igénylő tagállam, a titkárság, a Program- és Költségvetési Bizottság és a közgyűlés között. Az Afrikai Csoport és Kína álláspontja szerint az alapelvekről csak azt követően születhet döntés, ha a további irodák számában megállapodásra jutnak, míg a „B” csoport, a GRULAC és a CEBS elsőként az alapelvek elfogadását támogatja.

Egyéb, magyar szempontból jelentős események

2014. szeptember 22-én és 23-án együttműködési megállapodást (*memorandum of cooperation*) írt alá a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala és a Japán Szabadalmi Hivatal, valamint a V4-országok (Csehország, Lengyelország, Magyarország és Szlovákia) szellemi tulajdoni hivatalai.

E megállapodások elsődleges célja a Szabadalmi Együttműködési Szerződés (*Patent Cooperation Treaty, PCT*) szerint tevékenykedő, a kelet-közép-európai régió szabadalmi bejelentőit kiszolgáló nemzetközi kutatási és elővizsgálati szerv (Visegrádi Szabadalmi Intézet, *Visegrad Patent Institute*) létrehozásának és jövőbeni működésének az elősegítése, valamint a japán partner nemzetközi kutatási és elővizsgálati tapasztalatainak minél szélesebb körű felhasználása. Az együttműködés kiterjed – különösen a környezetvédelem területén – az innovatívnak számító eszközök és intézkedések alkalmazása során szerzett tapasztalatok és tudás megosztására is.

A megállapodások 2015. április 1-jén lépnek hatályba hároméves időtartamra, és – a szerződő felek ellenkező rendelkezése hiányában – automatikusan további három évvel meghosszabbodnak.

Az Új Növényfajták Oltalmára Létrehozott Nemzetközi Unió (Union for the Protection of New Varieties of Plants, UPOV) bizottságainak és Tanácsának őszi ülései, Genf, október 13–17.

Az SZTNH részéről a műszaki elnökhelyettes, valamint a Vegyészeti és Agrárkémiai Osztály vezetője vett részt az ülésen.

Az Adminisztratív és Jogi Bizottság (CAJ) ülése

A CAJ megvitatta az alábbi dokumentumok átdolgozott változatát:

- magyarázó megjegyzések a szaporításra és a szaporítóanyagokra vonatkozóan;
- magyarázó megjegyzések betakarított terményre vonatkozóan; és
- magyarázó megjegyzések az alapvetően származtatott fajtákra vonatkozóan, amelyek tekintetében a CAJ-tagok már korábban kifejthették a véleményüket.

A CAJ megállapodott abban, hogy a PLUTO adatbázist úgy kell továbbfejleszteni, hogy a már meglévő fajtanevekhez hasonlóak is kutathatók legyenek. Ennek érdekében a megfelelő munkacsoport azt a feladatot kapta, hogy készítse el egy olyan teszt tanulmányt, amelynek alapján lehetővé válik egy hatékony fajtanév-keresőrendszer kifejlesztése.

Az Adminisztratív és Jogi Bizottság Tanácsadó Csoportjának (CAJ-AG) ülése

Az Adminisztratív és Jogi Bizottság Tanácsadó Csoportja (CAJ-AG) tovább tárgyalta a növényfajta-bejelentésekre vonatkozó elektronikus űrlap prototípusát, amelynek a következő verzióját a CAJ soron következő tavaszi ülése elé tárják.

EU koordinációs ülés

Az EU koordinációs ülésén az Európai Bizottság (EB) képviselője egy új javaslatot tett. Álláspontja szerint – mivel a CAJ-AG és a CAJ szinte teljesen párhuzamosan dolgozik és az ülések napirendi pontjai szinte szóról-szóra megegyeznek – feleslegesnek és okafogyottnak tűnik pillanatnyilag a CAJ-AG önálló munkája, illetve elvesztette azon funkcióját, hogy előkészíti a CAJ munkáját. Ezért az EB szerint a CAJ-AG üléseit a jövőben *ad-hoc* alapon, az aktuálisan megtárgyalandó kérdésektől függően kellene csak összehívni, és tagjainak szakértőknek kell lenniük.

A tanács ülése

Az Egyeztető Bizottság javaslata alapján a tanács újabb hat évre, 2020. szeptember 30-ig Francis Gurry-t választotta az UPOV főtitkárának, aki elfogadta a megtisztelő felkérést, és

biztosította a tanácsot arról, hogy a megkezdett munkát az eddigiekhez hasonlóan fogja folytatni.

A tanács – az Egyeztető Bizottság javaslata alapján – elfogadta a 2013. évről készült pénzügyi jelentést, valamint áttekintette a 2012–2013-as évekről készült teljesítési jelentést, és a 2014-es év első félévének adatait. Elfogadta, hogy az UPOV a 2012–2013-as évek tervezett bevételét meghaladóan képződött 15%-os anyagi többletet egy speciális projektalapba forgatja, amelynek célját a tanács szakmai továbbképzésekben határozta meg.

A tanács meghallgatta az elnök beszámolóját az Egyeztető Bizottság munkájáról, és elfogadta azt, valamint elfogadta a DUS-vizsgálatokról szóló dokumentumok módosításait és a 2014-es év első kilenc hónapjáról készült tevékenységi jelentést.

A tanács áttekintette a növényfajta-oltalmakkal kapcsolatos 2013. évi statisztikai adatokat. Ezek alapján megállapította, hogy az érvényben lévő oltalmak száma átlépte a százazret, vagyis a jelenlegi 103 261 db oltalom 3,8%-os növekedést mutat a 2012-es évhez képest. Szintén megállapítást nyert, hogy 2013-ban 6,3%-kal növekedett a növényfajta-oltalmi bejelentések száma, az elvégzett DUS-vizsgálatok száma változatlan volt, a megadott oltalmak száma pedig 2,3%-kal nőtt.

A Madridi Rendszer Jogi Fejlesztésére Létrehozott Munkacsoport (Working Group on the Legal Development of the Madrid System for the International Registration of Marks) 12. ülése, Genf, október 20–24. és kapcsolódó kerekasztal-megbeszélés, október 23–24.

Az ülésen a hivatal részéről az Iparjogvédelmi Jogi Osztály vezetője vett részt.

A Madridi Megállapodáshoz és Jegyzőkönyvhöz tartozó Közös Végrehajtási Szabályzat egyes módosításai

A vita alapjául szolgáló előkészítő irat az egyes szabályok, valamint a díjtáblázat és az ügyintézési utasítások módosítására vonatkozó javaslatokat tartalmazott. A munkacsoport több módosításra vonatkozó javaslatot jóváhagyott, bizonyos szabályok tekintetében azonban nem született megegyezés.

A nemzetközi lajstromozás megosztására, illetve összevonására vonatkozó javaslat

Az előző ülésen hozott döntésnek megfelelően a Nemzetközi Iroda újabb munkaanyagot készített a többségi támogatást élvező központosított megközelítés alapján. Bár az EU koordinációs ülésen a javaslatot és a centralizált megközelítést támogató nyilatkozat került szövetszerű véglegesítésre, mégsem alakult ki egyetértés a javaslat tárgyában, az ülés elnökének felvetése alapján a munkacsoport felkérte a Nemzetközi Irodát, hogy a következő ülésre a svájci irat figyelembevételével új javaslatot terjesszen elő.

A Madridi Megállapodás, illetve a Madridi Jegyzőkönyv 6. cikk (2), (3) és (4) bekezdése alkalmazásának befagyasztásával kapcsolatos javaslat

A Nemzetközi Iroda előkészítő iratában foglalt javaslat a központi megtámadás ötéves kísérleti időtartamra történő befagyasztására irányult. A javaslatot számos tagállam támogatta, több tagállam azonban aggályainak adott hangot. Néhány hozzászóló jelezte, hogy a felhasználók véleményének megismerését tartaná szükségesnek. Mivel a javaslat tárgyában nem alakult ki egyetértés, a munkacsoport felkérte a Nemzetközi Irodát a felhasználók véleményének megismerését célzó felmérés lefolytatására, valamint arra, hogy az abban foglalt kérdések tervezetét a felmérés lefolytatása előtt véleményezésre bocsássa rendelkezésre.

Kerekasztal-megbeszélés

A negyedik ülésnap délutáni és az ötödik ülésnap délelőtti részében került sor a Nemzetközi Iroda és az egyes szerződő felek hivatalainak képviselői közti kerekasztal-beszélgetésre, amely a Nemzetközi Iroda felvetései alapján a következő témákat érintette:

- a madridi rendszer legújabb fejleményeivel kapcsolatos tájékoztatás;
- hiánypótlási felhívások;
- ideiglenes elutasítások;
- a WIPO és a tagállamai, illetve a regionális hivatalok közötti különböző értesítések.

A Lisszaboni Rendszer Fejlesztésére Létrehozott Munkacsoport (Working Group on the Development of the Lisbon System) 10. ülése, Genf, október 27–31.

A hivatal részéről az ülésen a jogi elnökhelyettes (mint a munkacsoport elnöke) és a Védjegy és Mintaoltalmi Főosztály helyettes vezetője vett részt.

A munkacsoport ülése

Az ülést a WIPO főigazgató-helyettese nyitotta meg. Örömmel számolt be a munkacsoport eddig elért eredményeiről, valamint arról, hogy ezek alapján a Lisszaboni Unió közgyűlése 2013 októberében a Lisszaboni Megállapodás revíziója céljából diplomáciai konferencia összehívásáról döntött.

A megnyitót követően a munkacsoport levezető elnökének ismételten dr. Ficsor Mihályt, az SZTNH jogi elnökhelyettesét választotta meg, aki a munkacsoport megalakulása óta megszakítás nélkül, immáron tizedik alkalommal tölti be ezt a pozíciót.

Az elnök javaslata alapján a plénium a nyitott kérdéseket csoportosítva vitatta meg. Az első csoportban a nemzetközi bejelentéssel és az eljárási kérdésekkel kapcsolatos, még vitatott rendelkezéseket tárgyalta meg. A második csoportba az oltalom terjedelmével kapcsolatos, de még vitatott rendelkezések tartoztak. A harmadik csoportban az oltalom jogi hatásait érintő egyéb rendelkezések megvitatására került sor. A negyedik csoportban a díjakkal és a

rendszer finanszírozásával kapcsolatos rendelkezések áttekintésére került sor. A fenntartási díj bevezetését Franciaország, Magyarország, Olaszország, és Portugália ellenezte, mivel ez alapjaiban változtatná meg az oltalmi forma jogi konstrukcióját is, ami a korlátlan oltalmi időből indul ki. A megfigyelők közül az Európai Unió és Svájc osztotta ezt az álláspontot. Az ötödik csoportban a tervezet címét és preambulumát vitatta meg a munkacsoport, aminek a keretében technikai természetű észrevételek érkeztek csupán.

Az ülés lezárásaként a delegációk egyhangúan támogatták, hogy a megállapodás, valamint a hozzá kapcsolódó szabályzat tervezetének a tizedik ülésen kért módosításokkal érintett változata képezze az alapjavaslatot, amelyet a WIPO főigazgatója nyújt majd be a diplomáciai értekezlet elé.

A diplomáciai értekezletet előkészítő bizottság ülése

A Lisszaboni Unió tagjai e bizottság elnökének is dr. Ficsor Mihályt választották meg. A diplomáciai értekezlet eljárási szabályainak tervezete kapcsán az ülésen vita alakult ki arról, hogy a Lisszaboni Unióban nem részes államok a diplomáciai értekezleten milyen jogokkal vehetnének részt. Míg az unióban részes Izrael és több megfigyelő ország az összes WIPO-tagállam számára a tanácskozási jog mellett a javaslatvételi és szavazati jogot is biztosítani javasolta, addig a Lisszaboni Unió többi tagja, számos érv felsorakoztatása mellett, azon az állásponton volt, hogy szavazati joggal csak a Lisszaboni Megállapodást aláíró tagok vehetnek részt, hiszen nemzetközi jogilag csak ők vannak felhatalmazva a megállapodás módosítására. Az elhúzódo egyeztetéseket követően Izrael ellenállása és a megfigyelők kritikája ellenére a bizottság a WIPO általános eljárási szabályaival összhangban úgy döntött, hogy az eljárási szabályok tervezetét változatlan formában továbbítja a diplomáciai értekezlet felé. Ezt egy tagállam ellenezte.

A Szabadalmi Jogi Állandó Bizottság (Standing Committee on the Law of Patents, SCP) 21. ülése, Genf, november 3–7.

A hivatalt az ülésen az Iparjogvédelmi Jogi Osztály vezetője képviselte.

A szabadalmi jogokra vonatkozó kivételek és korlátozások

Az ülésre a titkárság további öt új munkaanyagot készített egyes kivételek, illetve korlátozások tárgyában (forgalomba hozatal engedélyezésével kapcsolatos kivétel; kényszerengedélyezés, illetve kormány általi hasznosítás; nemesítők jogaival kapcsolatos kivétel; jogkimerülés). A téma kapcsán elhangzott, általános jellegű hozzászólások körében India javasolta, hogy a titkárság készítsen újabb tanulmányt, amelynek immár az a tárgya, hogy a kivételek és korlátozások hogyan szolgálhatják a fejlődő országok érdekeit.

A szabadalmak minősége és a felszólalási rendszerek

A fejlődő országok változatlanul a „szabadalmak minősége” fogalom kapcsán történő egyetértés kialakításához kötik a további munka lehetőségét, illetve ismét hangsúlyozták a szabadalmi anyagi jogi harmonizáció elkerülésének a szükségességét. Kenya további három kérdést fogalmazott meg általános érvénnyel, amelyeket bármilyen további munka kapcsán meg kell vizsgálni: Szükséges-e? Megvalósítható-e? Kinek az érdekét szolgálja? A tapasztalatok megosztása körében a fejlett országok részéről négy prezentáció hangzott el.

Szabadalmak és egészség

Az ülésre a titkárság két új munkaanyagot is készített. Az első tanulmány kapcsán a „B” Csoport, az EU és a CEBS egyetértett azzal, hogy a szabadalmi rendszereken kívüli egyéb tényezők (pl. az iskolázottság szintje, a jövedelmi szint, az érintett piac mérete) is hozzájárulnak a kérdéses gyógyszerek elérhetőségéhez. A jogkimerüléssel kapcsolatos új irat kapcsán az Afrikai Csoport további tanulmány elkészítését javasolta, amely a jogkimerülésnek a gyógyszerek hozzáférhetőségére gyakorolt hatását is tárgyalná.

A szabadalmi ügyvivők tudomására jutott, az ügyfelekre vonatkozó bizalmas információk védelme

A harmadik ülésnap délutánján lezajlott szeminárium körében mind az ügyvivői szféra, mind a felhasználók képviselői részéről prezentációk, a tagállamok részéről pedig részletes nyilatkozatok hangzottak el.

Technológiatranszfer

Az ülésre a titkárság újabb tanulmányt készített. A vita során alapvető kérdésként fogalmazódott meg, hogy szükség van-e további munkára a témában. A „B” Csoport, az EU és a CEBS előadta, hogy a CDIP keretében párhuzamosan zajló munka lezárulásáig semmilyen további munkára nincs szükség az SCP-ben. Pakisztán, India, az Afrikai Csoport, Brazília, Chile, Argentína és Tanzánia ugyanakkor hangsúlyozta, hogy a téma az SCP körében is további munkát igényel.

Az EU-tagállamok, valamint a „B” és a CEBS csoport koordinációs ülései

Az olasz elnökségi stáb és az EU genfi delegációjának a vezetésével megtartott koordinációs üléseken Magyarország aktívan közreműködött a közös álláspont kialakításában és a hozzászólások szövegének a kidolgozásában. Ugyanígy járt el a magyar delegáció a CEBS koordinációs ülésein, illetve a CEBS hozzászólásai kapcsán és a további munkát érintő informális tárgyalások során is. Az EU tagállamai továbbra is támogatták az USA által a szabadalmak minősége tárgyában előterjesztett javaslatot, valamint a bizalmas információk közlésével kapcsolatos nemzetközi „soft law” felé vezető munkát. Az üléseken a legfontosabb kérdés a további munkával kapcsolatos fellépés volt.

Informális egyeztetések az SCP további munkájáról

A hét folyamán lezajlott informális egyeztetések célja a további munka kapcsán történő megállapodás tető alá hozása volt. A tárgyalások a harmadik ülésnap délutánján kezdődtek és az utolsó ülésnap végéig zajlottak, azonban minden erőfeszítés ellenére a konszenzus kialakítása meghiúsult.

A Védjegyek, Ipari Minták és Földrajzi Árujelzők Jogi Oltalmával Foglalkozó Állandó Bizottság (Standing Committee on the Law of Trademarks, Industrial Designs and Geographical Indications, SCT) 32. ülése, Genf, november 24–26.

Az SZTNH-t a Védjegy és Mintaoltalmi Főosztály helyettes vezetője képviselte az ülésen, aki egyben ellátta a levezető elnök helyettesének a tisztét.

Az ülést a WIPO főigazgatója nyitotta meg. Az SCT napirendre tűzött témái közül a formatervezésiminta-oltalmi eljárások alakításainak harmonizálásáról szóló nemzetközi szerződés tervezetét (*Design Law Treaty, DLT*) kiemelt jelentőségű pontként jelölte meg, egyben hivatkozott arra, hogy ezen oltalmi forma iránt globálisan továbbra is növekszik az ügyfelek érdeklődése, ami az évek óta töretlenül növekedő bejelentési számokban is megjelenik.

Az érdemi napirendi pontok között elsőként a DLT tervezete szerepelt. Mielőtt azonban a tervezetek megvitatásának módjáról – vagyis arról, hogy a cikkek és szabályok részletes vitájára vagy csak a technikai támogatásokról szóló rendelkezés formájának és annak tartalmának megvitatására kerüljön-e sor – a plénum megállapodásra juthatott volna, Kenya az Afrikai Csoport nevében több cikk tekintetében részletes szövegjavaslatot kívánt tenni. A „B” csoport, a CEBS, az EU, továbbá számos más állam nehezményezte ezt az eljárási lépést, többek között arra hivatkozva, hogy a tervezet szövegét ezen az ülésen a már lezárt rendelkezések tekintetében nem lehet újranyitni, továbbá jelezték, hogy az Afrikai Csoport javaslata teljesen aláássa a DLT-nek az eljárások egyszerűsítésére vonatkozó célját.

Az országnevek fokozott védelme napirendi pont alatt a titkárság ismertette a védjegy-eljárásokkal összefüggésben készített tanulmány kiegészítésének tartalmát. Az eredeti javaslat előterjesztője, Jamaica a módosított javaslatát mutatta be, aminek továbbra is az a célja, hogy az állandó bizottság végül egy közös ajánlást fogadjon el, ami rögzítené az országnevek védjegy-eljárásokban történő figyelembevételét, valamint azok árujelzőként történő használata körében egyes fogyasztóvédelmi megfontolású elveket. A hozzászólások után az elnök azzal zárta a napirendi pontot, hogy a munkát folytatni fogják, és a titkárságot a munkanyagok átdolgozására kérte.

A védjegyek és az új generikus doménnevek (gTLD) kapcsán a titkárság meghívására ismét jelen volt a WIPO vitarendezési központjának a munkatársa, aki rövid felszólalásában utalt az előkészítő irat tartalmára.

lel, illetve korlátozással. A napirendhez kapcsolódóan három további prezentáció hangzott el, melyek célja a témával kapcsolatos dokumentumok (javaslatok) bemutatása volt. A javaslatok benyújtója az USA, valamint a jelen ülésre készült dokumentum kapcsán az Afrikai Csoport, Brazília, Ecuador, India, valamint Uruguay volt. Az ülés elnöke is bemutatott egy *non-papert* a tárgyban, amelynek a részletes megvitatására azonban nem került sor.

Az oktatási és kutatási intézményekre vonatkozó korlátozások és kivételek napirend kapcsán csupán nyitó felszólalások hangoztak el, de e napirendhez volt köthető az USA előző napirendi pont kapcsán előadott dokumentuma vonatkozó részeinek előadása is.

A könyvtárakra és archívumokra, valamint az oktatási és kutatási intézményekre vonatkozó kivételek és korlátozások a következő SCCR-ülés napirendjén is szerepelni fognak.

A WIPO és a Szlovén Szellemitulajdon-védelmi Hivatal közös szervezésében megtartott, a közös jogkezelőkről szóló nemzetközi konferencia, Ljubljana, október 8–9.

A konferencián a jogi elnökhelyettes, a Szerzői Jogi Főosztály vezetője és szakmai tanácsadója képviselte a hivatalt.

A nemzeti szabályozó hatóságok képviselői mellett a régióban működő közös jogkezelő szervezetek is részt vettek a konferencián, továbbá a WIPO szakértői, illetve az Európai Bizottság küldötte.

Az ülést a Szlovén Szellemitulajdon-védelmi Hivatal igazgatója nyitotta meg. Ismertette, hogy a rendezvény célja a közös jogkezelés felügyeletére vonatkozó bevált gyakorlatok bemutatása, az erről való közös gondolkodás. Elmondta, hogy a közös jogkezelés hatékony és átlátható működése az egyik sarokköve a nemzeti infrastruktúrának a szellemi tulajdon területén.

„A szerzői és szomszédos jogokra vonatkozó közös jogkezelésről és a zeneművek belső piacon történő online felhasználásának több területre kiterjedő hatályú engedélyezéséről szóló 2014/26/EU irányelv és annak nemzeti jogba való átültetésével kapcsolatos kérdések” témakörben tartott előadásában az EU Belső Piaci és Szolgáltatási Főigazgatóságának jogtanácsosa elmondta, hogy a közös jogkezelésről szóló új uniós irányelv két fő szabályozási területet foglal magában. Egyrészt minimumkövetelményeket állapít meg a szerzői és szomszédos jogok közös kezelésével foglalkozó szervezetek felépítésére, irányítására, működésére nézve abból a célból, hogy fejlessze e szervezetek működésének demokratizmusát és átláthatóságát. Másrészt megteremti a zeneművek online felhasználásának közös jogkezelő szervezetek által történő, több tagállam területére kiterjedő hatályú engedélyezésének a kereteit.

A tagállamoknak az irányelv értelmében lehetőségük van arra, hogy a területükön letelepedett közös jogkezelő szervezetek vonatkozásában az irányelvben meghatározottaknál szigorúbb előírásokat tartsanak fenn vagy állapítsanak meg, feltéve, hogy ezek a szigorúbb előírások összhangban állnak az egyébként irányadó uniós jogszabályokkal. Az irányelv to-

vábbá azt sem zárja ki a tagállamok számára, hogy az Európai Uniót kívül letelepedett, de a tagállamban működő közös jogkezelő szervezetekre ugyanolyan vagy hasonló rendelkezéseket alkalmazzanak, mint a náluk letelepedettekre.

Ezután a WIPO szakértőinek rövid bemutatkozó előadása következett, majd a tagállami képviselők tartották meg a nemzeti jogkezelési rendszerüket bemutató előadásukat.

A magyar előadások bemutatták a közös jogkezelés és felügyelete hazai rendszerét, a jelentős felhasználókra vonatkozó szabályokat és az új felügyeleti beszámoltatási rendszer magyarországi kialakítását. Az elhangzottak a hallgatóság élénk és pozitív érdeklődését váltották ki.

AZ EURÓPAI SZABADALMI EGYEZMÉNYBŐL (ESZE) FAKADÓ TAGÁLLAMI JOGOK GYAKORLÁSA ÉS KÖTELEZETTSÉGEK TELJESÍTÉSE

Az Európai Szabadalmi Szervezetben (ESZSZ) az SZTNH 2014 második felében is ellátta a magyar kormányzat képviselőit.

Munkatársaink részt vettek az ESZSZ Igazgatótanácsa és annak Elnöksége, illetve Albizottsága, a Technikai és Ügyviteli Bizottság, illetve a Költségvetési és Pénzügyi Bizottság ülésein, valamint különböző továbbképzéseken.

Az ESZSZ Igazgatótanácsának (Administrative Council, AC) 141. ülése, München, október 15.

Az SZTNH-t az elnök és a jogi elnökhelyettes képviselte az ülésen.

Az Európai Szabadalmi Hivatal (ESZH) elnökének tevékenységi jelentése

Az ESZH elnöke, Benoît Battistelli általánosságban az ESZH hatékonysági mutatóinak javulását hangsúlyozta; a megadott és meghirdetett európai szabadalmak száma viszont csökkenést mutat (-8,1%). Ennek magyarázataként a következőket hozta fel: a 2013. év e téren rekordot hozott, amit nehéz lenne felülmúlni; más természetű feladatok (PCT, európai *first filings* stb.) növekedtek; a bejelentői magatartás változik; a meghirdetési folyamat átszervezése tavaly és tavalyelőtt egyszeri megugrást hozott a meghirdetett európai szabadalmak számában. A 68 ezer megadott és meghirdetett európai szabadalom ez évre célként meghatározott mennyiségét várhatóan e tényezők miatt nem sikerül elérni.

Az ESZH elnöke utalt továbbá arra is, hogy a fellebbezési tanácsok függetlensége kapcsán a közelmúltban felvetődött kérdésekkel – az AC-től kapott mandátummal összhangban – az igazgatótanács elnöksége (*Board*) külön ülésen foglalkozik.

A nemzetközi együttműködés eredményei közül kiemelte a közös szabadalmi osztályozás (*Cooperative Patent Classification, CPC*) egyre szélesebb körben történő alkalmazását. Jelez-

te továbbá, hogy az ESZH több nemzeti hivattal is PPH-megállapodást (*Patent Prosecution Highway*) kötött.

Személyi döntések

Az AC megválasztotta az ESZSZ Akadémiájának új felügyelőbizottsági tagjait (*Supervisory Board of the Academy of the EPO*). A lengyel és a norvég jelölt visszalépését követően az AC egyhangú szavazással a felügyelőbizottság tagjának választotta a török és a magyar jelöltet. Az utóbbi dr. Németh Gábor, az SZTNH főosztályvezetője, aki ezen új tisztsége révén személyében még jobban tudja támogatni az ESZH és az Egységes Szabadalmi Bíróság (ESZB) Előkészítő Bizottsága (és annak HR-munkacsoportja) közötti együttműködést az ESZB bíráinak képzését illetően.

Az EU Tanácsának elnökségét adó tagállam, Olaszország képviselője az egységes hatályú európai szabadalomra vonatkozó napirendi pont alatt a közösségi védjegyrendszer felülvizsgálatára irányuló jogalkotási eljárás helyzetéről és következő lépéseiről adott számot.

Az AC röviden eszmét cserélt az anyagi jogi szabadalmi jogi harmonizáció témájában az ún. Tegernsee-csoport által kezdeményezett, a szabadalmi rendszer igénybevevőivel lefolytatott konzultáció alapján készített konszolidált jelentésről. Az ESZH elnökének szóbeli bevezetőjét követően az Egyesült Királyság delegációvezetője felidézte a kibővített „B” csoport, az ún. B+ csoport legutóbbi – 2014. szeptemberi, genfi – ülésének főbb konklúzióit. Emellett javasolta a tárgyalások intenzívebbé tételét. Ennek érdekében szorgalmazta egy szakértői alcsoporthoz felállítását. Belgium a transzparencia megőrzését és a multilaterális megközelítés fenntartását szorgalmazta, valamint azt, hogy a harmonizáció témáit továbbra is konzisztens csomagként kezelje az AC, és ne izolálja egyiket sem a szabadkereskedelmi tárgyalások keretei között. Svédország jelezte készségét a szakértői alcsoporthoz való részvételre. Német, dán és francia részről támogatták a belga hozzászólást, illetve annak tartalmi elemeit ismételték meg.

Utolsó napirendi pontként az AC egyhangúán elfogadta az ESZE Végrehajtási Szabályzatának módosításait, amelyek az ügyfelek számára lehetővé teszik a postai szolgáltató szabad megválasztását, és modernizálják az elektronikus ügyintézésre és kommunikációra vonatkozó rendelkezéseket.

Az ESZSZ Igazgatótanácsa Albizottságának (Select Committee of the Administrative Council, SC) 10. ülése, München, október 28–29.

Az SZTNH részéről a Gazdálkodási és Informatikai Főosztály vezetője, valamint a Jogi és Nemzetközi Főosztály jogi ügyintézője vett részt az ülésen.

Az ülés napirendjén az egységes hatályú európai szabadalom (*Unitary Patent Protection, UPP*) szabályzata még nyitott kérdéseinek véglegesítése, a pénzügyi kérdések megvitatása-

nak folytatása, valamint a fenntartási díjak felosztási kulcsáról szóló munka megkezdése szerepelt.

A szabályzat megvitatását megnyitó bevezetőjében az albizottság elnöke emlékeztetett, hogy az előző ülésen az SC elvi szinten elfogadta a szabályzatot, az ESZH jogi és nemzetközi ügyekért felelős elnökhelyettese pedig ismertette a nyitott kérdésekkel érintett szabályok átdolgozott szövegét.

A pénzügyi kérdésekről folytatott vita bevezetőjében az albizottság elnöke elmondta, hogy az ismertett napirendtől eltérően az ülésen a hatékony munkaszervezés érdekében nem kerül sor a fenntartási díjakról szóló további szimulációk bemutatására, helyette javasolta, hogy a kkv-díjkedvezményt és az UPP-rendszer várható költségeit bemutató szimulációkra koncentráljon a munka. A bemutatott prezentációt követően pedig arra kérte a delegációkat, hogy két szinten folytassák a vitát: elsőként a kkv-k kezelésének elvi kérdéseiről, majd a bemutatott prezentációról.

Az egységes hatályú szabadalmi rendszer adminisztrációs költségeiről szóló bevezetőjében az ESZH elnöke elmondta, hogy a szimuláció elkészítése során a költségek minimalizálására törekedtek, ennek eredményeképpen az első években jelentkező magasabb szint után a költséghányad az ESZH-t megillető bevétel 3%-ára, majd tíz év elteltével 2%-ára fog csökkenni, elsősorban a nagymértékű automatizálásnak köszönhetően.

A fenntartási díjak tagállamok közötti felosztásáról szóló napirendi pont felvezetéseként az albizottság elnöke elmondta, hogy az albizottság átlátható, lépésről-lépésre haladó munkamódszert követ majd a felosztási kulcs meghatározása során. A delegációk elvi szintű jóváhagyását kérte a felosztási kulcsról szóló munka megkezdéséhez, valamint az ismertett munkamódszerhez.

*Az ESZSZ Költségvetési és Pénzügyi Bizottságának (Budget and Finance Committee, BFC)
109. ülése, München, október 29–30.*

Az ülésen az SZTNH részéről a Gazdálkodási és Informatikai Főosztály vezetője vett részt.

A Bizottság az öt különleges elbánásban részesülő (Belgium, Franciaország, Hollandia, Luxemburg és Törökország) és hét további ESZE szerződő állam (Ciprus, Görögország, Litvánia, Málta, Monaco, Olaszország, San Marino) részére végzett nemzeti újdonságkutatási munkával, illetve e körben a kkv-k, egyetemek, természetes személyek felé nyújtott kedvezmények kérdésével, továbbá az ezeket lefedő szerződések meghosszabbításával kapcsolatos napirendi pontot tárgyalta meg. Az előterjesztések ezúttal nem gerjesztettek vitát, ezeket a BFC egyhangúlag és hozzászólás nélkül támogatta.

Ezután két, nagyobb értékű, a hágai és a müncheni irodát érintő üzemeltetési-karbantartási szerződés megkötését hagyta jóvá a BFC egyszerű többség mellett.

A pénzügyi szabályzat idej módosításáról szóló előterjesztést a delegációk egyhangúlag támogatták. A javaslat számos technikai jellegű változtatást tartalmazott (pl. új fizetési mód

felvétele a jelenlegiek közé). A felülvizsgálat módszeres munka keretében zajlott, és zajlik jelenleg is.

Ezután került sor a legjelentősebb előterjesztés, a 2015-ös költségvetési javaslat ismertetésére. Maga az írásos előterjesztés megjegyezte, hogy a pénzügyi eszközök sérülékenységevel, a hozam erős ingadozásával számolni kell. A megjegyzéseknél rögzítésre került, hogy az ESZH képes ön maga finanszírozni a középtávon szükségessé váló beruházásokat. A 2015-ös terv működési bevételi főösszege 1964,6 millió euró, a működési kiadási főösszege 1765,5 millió euró, vagyis 199,1 millió eurós többlet keletkezik, amelyet a tőkejellegű kiadások 118,6 millió euróval csökkentenek. A következő években a tervezett többlet mindig évi 220 és 250 millió euró között alakul, amelyet azonban egyre kevésbé terhel majd felhalmozási kiadás. A napirend megtárgyalása során a BFC elnöke fejezetről fejezetre haladva kérte ki a delegációk véleményét a költségvetési dokumentációról; a több évre előre mutató számításoknál a túlzott optimizmust észrevételezte néhány hozzászóló, amelyet azonban az ESZH elnöke elhárított, mondván, azok időben távoli jellegük miatt elenyésző hatást fejtenek ki a 2015-ös költségvetésre. Az ESZH 2015. évi költségvetési javaslatát a BFC egyhangúlag támogatta.

Az ESZSZ Technikai és Ügyviteli Bizottságának (Technical and Operational Support Committee, TOSC) 80. ülése, München, november 11.

Az ülésen a műszaki elnökhelyettes és az SZTNH szakmai főtanácsadója képviselte a hivatalt.

Együttműködési program a szabadalmi iratok gépi fordítási szolgáltatása tárgyában

2013 decemberében sikeresen befejeződött a nyelvpárokra épülő gépi fordítási szolgáltatás kialakítása. Az angolhoz rendelt nyelvpárok korpuszába mintegy 1,2 millió dokumentumot töltöttek fel a nemzeti hivatalok közreműködésével.

A nyelvtechnológiai projekt 2014-ben a minőség javítására koncentrált – úgy a nyelvhelyesség, mint a szolgáltatás használhatósága szempontjából. A nemzeti hivataloktól továbbra is várják a szövegkorpusz bővítését. 2015-től a fenntartási fázis kezdődik. A szabadalmi fordítás továbbra is a legfontosabb projektek közé tartozik.

A bővítés az ázsiai nyelvek (kínai, japán, koreai) és az orosz nyelv bevonására irányul. A projektbe újonnan bekerülő négy nyelvhez 0,4 millió dokumentumot választottak ki.

Páneurópai együttműködési program a tagországok közötti technológiatranszfer-kapacitások kialakítására

Több politikai nyilatkozatban tették szavá – többek közt az EU Tudományos és Műszaki Kutatási Bizottsága (CREST), hogy az Unió egyik strukturális gyengesége a technológia-

transzfer terén mutatkozik meg. Ennek egyik oka a technológiatranszferhez értő szakemberek, az egységes képzés, valamint a technológiatranszfer minősítésének hiánya.

Az előterjesztés szokatlanul nagy érdeklődést váltott ki; 17 tagország szólott hozzá, túlnyomó többségük pozitív véleményt nyilvánított, megerősítette a tervezetben foglaltakat.

IP5-tájékoztató

Az ESZH képviselője beszámolt a világ öt legnagyobb szabadalmi hivatala, az IP5-hivatalok 2014. évi együttműködésének kézzelfogható eredményeiről, és rövid ismertetést adott a 2015. évre tervezett közös projektekről: pl. az ESZH-ban sikeresen implementálták a *Global Dossier* eszközt; közzétették az IP5-hivatalok *authority*-fájljait; megújították a közös honlapot. Az IP5-együttműködés eredményeit túlnyomórészt pozitívan fogadták világszerte.

Beszámoló az IT-fejlesztésekről

Az ESZH képviselője tájékoztatta a TOSC-ot arról, hogy befejezték a dokumentumok digitalizálását, ennek következtében az összes rendelkezésre álló dokumentum szövege kereshető formában hozzáférhető az elbírálók számára. Az EPOQUE új keresőjének kifejlesztése után az ESZH új adatbázis-szerkezet és logikai adatbázis kifejlesztésére koncentrálja az erőit. Mintegy 150 adatbázis 800 millió rekordját migrálták egyetlen rendszerbe, aminek következtében a felhasználók egy keresőkérdéssel az összes adatbázisban kereshetnek.

Az IT-biztonság kérdései

Az ESZH még 2011-ben megállapította az informatikai fejlesztések irányát és konkrét terveit, többek között az ISO 27001 szabványnak való megfeleltetést, az azonosítás- és hozzáférésmenedzsment rendszerének a kialakítását, a hálózati biztonsági kockázatok csökkentését, valamint azt, hogy együttműködnek a nemzeti hivatalokkal az IT-biztonság erősítésében. A résztvevők tájékoztatót hallottak az elért eredményekről, amely szerint ütemezetten haladnak a munkálatok, nincs számottevő lemaradás.

Az ESZSZ Igazgatótanácsa Albizottságának (Select Committee of the Administrative Council, SC) 11. ülése, München, december 9.

Az SZTNH-t az elnök és a jogi elnökhelyettes képviselte az ülésen.

Az egységes hatályú európai szabadalmakra vonatkozó végrehajtási szabályok végsőnek szánt változatát az SC elnöke és az ESZH jogi elnökhelyettese mutatta be. A SC elnöke kiemelte, hogy a 25. szabály a pénzügyi kérdésekről folytatódó viták függvénye. Az ESZH jogi elnökhelyettese a korábbi szöveghez képest végrehajtott kisebb változtatásokat sorolta fel. Az SC elvi jóváhagyásával nyugtázta a végrehajtási szabályokat a jelzett pénzügyi szabályok kivételével. Az ezekkel kapcsolatos vitát a delegációk a pénzügyi és költségvetési kérdések megvitatásakor folytatják.

A következő napirendi pont alatt az ESZH szakértője újabb szimulációkat mutatott be a fenntartási díjak lehetséges szintjeire az európai szabadalmi ügyvivőket tömörítő EPI (*European Patent Institute*), a *BusinessEurope* és a svéd delegáció javaslatai nyomán. A hozzászólások után az SC a szimulációk és a feltevések további pontosítását kérte. Kiemelte, hogy e pontosítások alapján egyértelművé válhat, hogy a javasolt díjak végül pénzügyi többletet hoznak majd. Az SC elnöke összegzésében megfelelőnek tartotta a szimulációs módszert. Rámutatott, hogy a kkv-k szempontjait figyelembe kell venni, de ennek különféle módjai vannak. A fenntartási díjak mértéke kapcsán kérdés az is, hogy azok mennyire progresszíven emelkedjenek az évek múlásával.

Az egységes hatályú európai szabadalom ügyintézési költségei az ESZH-nál napirendi pont kapcsán az Egyesült Királyság delegációja az informatikai fejlesztések költségeinek pontosítását kérte, míg a megfigyelőként hozzászóló svájci delegáció a transzparenciát és az ESZE szerződő államainak megkülönböztetéstől mentes kezelését szorgalmazta.

A fenntartási díjak felosztási kulcsainak meghatározásához az ESZH készített összeállítást a rendelkezésre álló adatok alapján. Az SC elnöke a hozzászólásokat követő konklúziójában azt hangsúlyozta, hogy a lehető legfrissebb adatokat célszerű használni, és csak ugyanarra az időszakra vonatkozóan. Az SC elnöke a további lépésekre a következőket indítványozta: a felosztási kulcs módszertanára az ESZH tegyen – technikai jellegű – javaslatot, viszonylag rövid időn belül. Ennek alapján az SC elnöke nyújtana be előterjesztést – megfelelő konzultációkat követően – a felosztási kulcs konkrét mértékeire.

Az ESZSZ Igazgatótanácsának (Administrative Council, AC) 142. ülése, München, december 10–11.

Az ülésen az elnök, valamint a jogi és a műszaki elnökhelyettes képviselte a hivatalt.

A plénum tudomásul vette az AC elnökének beszámolóját az elnökség (*Board*) megelőző üléseiről. Ezeken az ülésein a *Board* a fellebbezési tanácsok függetlenségével, egyes személyzeti kérdésekkel, valamint az egységes hatályú európai szabadalom bevezetésének az előkészítésével foglalkozott.

Az ESZH elnöke szóbeli beszámolót tartott az elmúlt időszak főbb eredményeiről. A bejelentések száma 3%-kal, a munkateher 2,4%-kal emelkedett. 65 ezer európai szabadalom megadásával számolnak 2014-re, ami 2013-hoz képest 3%-os visszaesést jelent. Kiemelte, hogy a szabadalomengedélyezési munkában az ISO-audit nem talált „nem megfelelést”. A nemzetközi fejlemények közül kiemelte a Marokkóval megkötött validációs megállapodást és az Izraellel létrehozott PPH-együttműködést.

Az Európai Szabadalmi Akadémia (European Patent Academy, EPA) által szervezett szemináriumok és továbbképzések

Az SZTNH munkatársai az EPA szervezésében 2014 második felében a következő külföldi szemináriumokon és továbbképzéseken vettek részt:

- Az európai szabadalmi rendszer a bejelentéstől a megadásig, Nagyszeben, július 1–4.;
- EPOQUENET-kutatás, Hága, szeptember 8–12.;
- Train the trainer, oktatóknak szóló szeminárium, Berlin, szeptember 23–26.;
- A vizsgálat gyakorlata, London, november 11–13.;
- Szabadalmi dokumentáció, Hága, december 3–4.

Egyéb ESZSZ-vonatkozású rendezvények

Az ESZSZ keretében a következő témájú rendezvények megrendezésére került sor 2014 második félévében, amelyeken a hivatal képviseltette magát:

- osztályozási kérdésekről szóló találkozó, Oslo, július 1.;
- Az Európai Szabadalmi Hivatal és az EU Belső Piaci Harmonizációs Hivatalának közös „IP Executive Week” rendezvénye, München, július 7–11.;
- EPOQUNET éves találkozó, Bukarest, szeptember 26.;
- a gépi fordításról és adatszerzésről tartott szeminárium, Prága, október 23–24.;
- szabadalmi információs konferencia, Varsó, november 4–6.;
- az Európai Szabadalmi Hálózat (EPN) szemináriuma e-learning témában, München, november 28.

**AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA SZELLEMI TULAJDONÉRT FELELŐS
MUNKACSOPORTJAINAK MUNKÁJÁBAN, ILLETVE EGYÉB UNIÓS
RENDEZVÉNYEKEN VALÓ RÉSZVÉTEL**

Az SZTNH munkatársai továbbra is rendszeresen részt vettek a Brüsszelben, illetve az egyéb helyszíneken tartott munkacsoport- és egyéb szakértői szintű üléseken, konferenciákon. Téma szerinti és időrendi csoportosításban ezek az ülések a következők voltak:

- tanácsi munkacsoportülések védjegytemában: Brüsszel, július 14.;
- tanácsi munkacsoportülések a jogérvényesítés témakörében: Brüsszel, július 17., október 16., 31.;
- tanácsi munkacsoportülések a WIPO-val kapcsolatos kérdésekről; Brüsszel, szeptember 9., szeptember 18.;
- tanácsi munkacsoportülések szerzői jogi témában: Brüsszel, szeptember 18., október 31., november 24.;

- a Kapcsolattartó Bizottság (*Contact Committee*) ülése (szerzői jog): Brüsszel, október 29.;
- az egységes hatályú európai szabadalomról és az Egységes Szabadalmi Bíróságról rendezett éves konferencia, Párizs, július, 4.;
- az Egységes Szabadalmi Bíróság létrehozásának előkészítését végző *Preparatory Committee (PC)*, illetve munkacsoportjainak ülései: Brüsszel, július 8., november 4. (PC); Párizs, október 22., december 17. (pénzügyi munkacsoport);
- a kiegészítő oltalmi tanúsítványról szóló szakértői találkozó: Taastrup, november 10–11.;
- az EU védjegyjogi reformjához kapcsolódó projektről rendezett találkozó: Bécs, november 12.;
- az EU-s nemzeti hivatalok munkatársainak szervezett konferencia: Brüsszel, december 10.

AZ EURÓPAI UNIÓ BELSŐ PIACI HARMONIZÁCIÓS HIVATALÁVAL (BPHH) FOLYTATOTT EGYÜTTMŰKÖDÉS FŐBB ESEMÉNYEI

A BPHH Akadémiája kapcsolattartóinak találkozója, Alicante, július 2–3.

Az SZTNH-t az ülésen a Nemzetközi Együttműködési Osztály munkatársa képviselte.

A BPHH Akadémiájának a tevékenysége 2014-ben – tájékoztatás az elért eredményekről

A BPHH munkatársa statisztikai adatok segítségével röviden összefoglalta az akadémia 2014. első féléves külső képzési tevékenységét: a nemzeti hivatalokban 1386 személyt képeztek 28,6 képzési nap alkalmával, a felhasználóknál 752 személyt képeztek 17 képzési nap alatt, az egyetemeken 188 személyt 13,5 nap alatt, továbbá 90 bírót 7,5 képzési nap során. A nem IP-képzésekkel kapcsolatban megemlítésre kerültek az ún. „*soft skills*” tréningek és a „*Train the trainer – Essentials*” képzés, amelyek nagyon népszerűek voltak, mindig maximális résztvevőszámmal folytak, kombinálva regionális szemináriumokkal.

Az első félévben többnapos, „testreszabott” képzéseket is tartott a BPHH (ezek a képzések az adott hivatalok különleges igényeit hivatottak kiszolgálni), és szó esett a második félévre tervezett képzésekről is. Kiemelésre kerültek az ún. webináriumokban rejlő lehetőségek is: ezek fejlettebb technológiát képviselnek, modulok sorozatából épülnek fel. Ezeket egyre többen követik. Egyelőre csak a rákapcsolódások számát tudják mérni országonként, illetve városonként.

A BPHH Akadémiájának a tevékenysége 2014-ben – tudásmegosztás a bíróságokkal

A képzések célkitűzései között megemlítendőek a következők: a szakosodott bíróságok nagyobb mértékű specializációjának elősegítése; szakmai információcsere, a kommunikáció javítása és a személyes kapcsolatok erősítése a szakosodott bíróságok tagjai között; interaktív és állandó információcserét szolgáló platform létrehozása; e bíróságok határozatainak összegyűjtése; összehasonlító jogi megközelítésű, „testreszabott” szemináriumok szervezése, amelyek lehetővé teszik a bírácoknak, hogy nem nyilvános, informális és biztonságos környezetben találkozhassanak.

A munkacsoporti megbeszéléseket követően előadások hangzottak el, többek között különböző technikai kérdésekről, illetve a tanulásban alkalmazott új technológiákról.

A találkozó tapasztalatai alapján összességében elmondható, teljesülhet az a törekvés, hogy minél több hivatali munkatárs részesülhessen a képzési programokban, továbbá az egy-két hetes IP-képzések mellett a rövidebb (1-3 napos) képzési programok lehetőségét is megnyissák a nemzeti hivatalok előtt, és a részvételt teljes egészében finanszírozzák. Emellett az akadémia egyre nagyobb hangsúlyt helyez az online oktatásra (webináriumok) és a különböző e-learning programok kidolgozására is, amelyek gyakorlatilag a munkatársak legszélesebb körének kínálnak továbbképzési lehetőségeket.

A BPHH 12. kapcsolattartó ülése a védjegyekről, Alicante, október 7–8.

Az ülésen a hivatal részéről a Védjegy és Mintaoltalmi Osztály helyettes vezetője és az Iparjogvédelmi Jogi Osztály vezetője vett részt.

A konvergenciaprogram áttekintése kapcsán elsőként az áruk és szolgáltatások osztályozási gyakorlatának harmonizálásáról szóló CP1 projekt eredményeiről számolt be a dán hivatal munkatársa. A projekt következő fontos lépéséről a Benelux Szellemitulajdon-védelmi Hivatal képviselője tartott előadást. Felvetésének lényege, hogy a Nizzai Osztályozás közelgő revíziója kapcsán a közös gyakorlattal összhangba kellene hozni a nizzai osztályok fejezetcímeit.

A kizárólag leíró szóelemet tartalmazó ábrás megjelölések megkülönböztetőképességével foglalkozó CP3 projekt eredményeit az észt delegált ismertette a jelenlévőkkel. A projekt célja az ilyen megjelölések kapcsán az érintett feltétlen kizáró okok következetes alkalmazásának alapjául szolgáló közös gyakorlat kialakítása, a különböző jogértelmezések közötti különbségek felszámolása.

A CP5 projekt célja az olyan megjelölések közötti összetéveszthetőség vizsgálatának elemzése, ahol a megjelölések csupán a nem megkülönböztető elemeikben azonosak vagy hasonlóak. A projekt jelenlegi állapotáról a BPHH munkatársa tartott előadást, amiben kitért arra, hogy ez év októberében kerül sor a létrehozott közös gyakorlat ismertetésére a közös közleményben.

A formatervezésiminta-oltalommal összefüggő konvergenciaprojektekről a BPHH projektmenedzsere tartott rövid összefoglalót. A CP6 számú projekt keretében létrehozott munkacsoport elsősorban a semleges háttér fogalmának meghatározása, a mintához nem tartozó részek ábrázolása, a mintát bemutató ábrázolás szabályai, valamint a mintát bemutató ábrázolás benyújtásának követelményei tekintetében igyekszik a tagállamok eltérő jogértelmezését közelíteni. A közös gyakorlat kialakítására irányuló munkálatok lezárására várhatóan 2015 végén kerül sor. A CP7 projekt célja, hogy a tagállamok osztályozási gyakorlatának felmérését és azonosítását követően egy olyan, a minta szerinti termékekhez kapcsolódó egységes osztályozási rendszer és adatbázis jöjjön létre, amely hasznos eszközül szolgálhat mind a jogalkalmazók, mind pedig az ügyfelek számára.

A konvergenciaprogram projektjeinek fenntartása, monitorozása, valamint szükség esetén módosítása tekintetében kulcsszerepet játszik az ún. központi csoport, amelyet elsősorban a BPHH-hoz delegált nemzeti szakértők alkotnak. A csoport működéséről a BPHH munkatársa tartott előadást, aminek során az eredmények között kiemelte a közös gyakorlatot bemutató tájékoztató, oktatóanyagok elkészítését és rendelkezésére bocsátását, valamint az eszközök használatával elérhető előnyök kimutatását feltáró anyag összeállítását.

A BPHH fellebbezési tanácsainak nagytanácsa által hozott döntésekről a BPHH tanácsvezetője tartott előadást.

Az Együttműködési Alap egyes projektjeinek állásáról a BPHH projektmenedzsere tartott összefoglaló jellegű előadást, amiben hangsúlyosan kitért arra, hogy az egész program 2015 szeptemberében meg fog szűnni, ezért az egyes eszközök implementálására legkésőbb e határidőt megelőzően kell sort keríteni.

A TM5 témakörben a Japán Szabadalmi Hivatalnak a BPHH-hoz delegált nemzeti szakértője tartott előadást. A TM5 a világ öt nagy védjegy hivatalának együttműködését jelenti, jelenleg az Amerikai Egyesült Államok, a BPHH, Dél-Korea, Japán és Kína, vesz részt benne. A cél az egyes szakkérdésekben a hivatalok gyakorlatának közelítése, közös adatbázisok létrehozása és a rendszeres tapasztalatcsere. Az egyes projektek gondozását egyes hivatalok vállalták fel; a BPHH portfóliójában az árujegyekben használt kifejezések harmonizált adatbázisának létrehozása, valamint a TM-View kiterjesztése szerepel.

A BPHH mellett működő, a Szellemi Tulajdoni Jogsértések Európai Megfigyelőközpontjának tevékenységéről elhangzott rövid beszámoló része volt a jogérvényesítési adatbázis (ACRIS) létrehozására irányuló munkálatok, az EU árva művekkel kapcsolatos adatbázisának megalkotása, valamint egy új projekt bemutatása, aminek célja a polgári jogi és büntetőeljárásokban hozott ítéleteket tartalmazó adatbázis kialakítása.

Ezt követően a BPHH Módszertani útmutatójának módosításairól hangzott el előadás, illetve ennek egyes fejezeteiről tartottak rövid összefoglalókat.

A kapcsolattartó ülés második napján három *workshop* került megrendezésre a következő témákban: műalkotásokat tartalmazó védjegyek; a jó hírű védjegyek megkülönböztető-képessége vagy jó hírneve sérelmének vagy tisztességtelen kihasználásának bizonyítása: a

bizonyítás megfelelő szintje és módjai; feltétlen kizáró okok – szerzett megkülönböztető-képesség.

A BPHH Együttműködési Alapja kapcsolattartóinak találkozója, Alicante, október 21.

A találkozón a Nemzeti Védjegy Osztály védjegyelbírálója és a Nemzetközi Együttműködési Osztály munkatársa képviselte a hivatalt.

A résztvevők először az Együttműködési Alap (*Cooperation Fund, CF*) eddigi tevékenységéről hallhattak előadást a BPHH CF vezetőjétől a CF működése, az azon keresztül megvalósuló projektek és az elért eredmények, valamint célok tekintetében.

Ezt követően a Megfigyelőközpont munkájáról hangzott el egy rövid beszámoló. Fő céljuk a tudatosság növelése, ennek érdekében különböző projekteken dolgoznak együtt, többek között a nemzeti hivatalokkal, a tagállamok vámhatóságaival, minisztériumaival. Létrehoztak egy ún. *Enforcement Database*-t több vámhatósággal folytatott konzultáció eredményeként, amelyet több mint 100 cég használ. Létrehoznak továbbá egy statisztikai adatbázist is, amelyhez a tagországok rendőri szerveitől gyűjtenek adatokat a különböző jogsértésekről, valamint gyűjtik a tagállamok bíróságainak ítéleteit is.

Az ülésen a különböző eszközök (*tools*) is bemutatásra kerültek, ennek során a „*Similarity*” projekt került terítékre. Ez az eszköz az áruk és szolgáltatások összehasonlítására szolgál, ami az összetéveszthetőség megítélése keretében bír jelentőséggel. Elhangzott az is, hogy az összehasonlítások elérhetők az összes tagállam nyelven.

Előadás hangzott el a közösségi védjegy- és a lajstromozott közösségi formatervezésimintarendszerek promóciójáról és az információs szolgáltatásokról, különösen azok technikai jellegű együttműködési megállapodásairól. Ezek kétoldalú megállapodások, amelyeknek az a sajátossága, hogy közös finanszírozásúak, azaz a költségek 20%-át a nemzeti hivatalok viselik, 80%-át pedig a BPHH utólag megtéríti.

Végül a nemzeti hivatalok és a BPHH közötti együttműködési megállapodások adminisztrációjáról hangzott el prezentáció.

A BPHH Megfigyelőközpontjának plenáris ülése, Alicante, október 28–29.

Az SZTNH-t a Hamisítás Elleni Nemzeti Testület helyettes titkára képviselte az ülésen.

Az ülést a BPHH elnöke áttekintő bevezetőjével nyitotta, a tanulmányok kiemelkedő jelentőségére hívva fel a figyelmet, amennyiben ezek adatokkal is alá tudják támasztani a Megfigyelőközpont munkájának szükségességét, a befektetett összegek felhasználását és a területen végrehajtott intézkedések eredményeit. Kiemelte a munkaprogramból a fiatal generáció és a kkv-k felvilágosítására fordított erőfeszítéseket.

A Megfigyelőközpont 2014. évi tevékenységéről szóló áttekintésében a Megfigyelőközpont igazgatója rámutatott, hogy az eredményeket a magán- és a közzsféra, valamint a harmadik

országokkal folytatott együttműködés biztosította. Rámutatott, hogy a szellemi tulajdon-védelmet használó kkv-k jobban teljesítenek, több és jobb, illetve jobban fizetett munkát adnak, mint az azt nem vagy kevésbé aktívan használó versenytársaik. A legjobb gyakorlatok összegyűjtése és használata is fontos. Emellett szükség van az oktatási rendszerek jelenlegi helyzetének a feltérképezésére, hogy még tisztább kép rajzolódjon ki. Elhangzott, hogy a vámhatóságokkal konzultációra is használható jogérvényesítési adatbázisban már több mint 100 cég regisztrálta adatait. A további ismeretterjesztés érdekében roadshow-t is szerveztek, amelynek során valamennyi tagállamba eljutnak. Továbbá az EUROPOL-lal együtt kérdőíves felmérést végeztek a hamis termékek kereskedelmére vonatkozó adatok gyűjtése érdekében. A jelentéstervezet elkészült, közzététele 2015 első negyedévében várható. Szó esett a különböző adatbázisok (COPIS, ACIST, ACRIS, Árva művek adatbázisa) működéséről és az azokkal kapcsolatos kihívásokról.

Az EUROPOL képviselője ismertette a BPHH és az EUROPOL által közösen készített, hamisításról szóló helyzetjelentést. A helyzetjelentés konkrét adatairól ugyanakkor nem nyilatkozhatott a plenáris ülés idején, mert azok decemberben kerülnek csak a nyilvánosság elé. Megemlítette, hogy a jogérvényesítés hatékonysága még mindig gondot jelent a jogosultak számára, különösen a kiszabott büntetések tekintetében van kiemelkedő eltérés. Elmondta, hogy az e-kereskedelem megállítása nehéz, a doménnevek elkobzása, a weboldalak blokkolása már működik ugyan, de ez nem elegendő, ki kell terjeszteni a lefoglalásokat erre a területre is.

Ezután az önkéntes együttműködési gyakorlatok bemutatása következett, majd a szellemi tulajdonnal kapcsolatos jogsértések mennyiségi méréséről hangzottak el előadások.

A kkv-k jelentőségével kapcsolatban az Európai Bizottság képviselője a kkv-k EU-n belüli szerepéről és a szellemi tulajdon-jogoknak a jövőbeni európai növekedést biztosító hatásáról beszélt. Hangsúlyozta, hogy a szellemi tulajdon-jogokra támaszkodó kkv-k intenzívebb és szélesebb körű növekedést érhetnek el.

A jogérvényesítés és a szellemi tulajdon-jogokkal kapcsolatos jogsértések csökkentése témakörében a nemzeti hatóságok képviselői tartottak beszámolót a trendekről, a kihívásokról és a lehetséges megoldási módokról.

A nemzetközi együttműködéssel kapcsolatban az Európai Bizottság szerint a hamisítás és a kalózkodás mértéke csúcsot döntött az elmúlt években, és egyre csak növekszik. Emellett egyre nő a szellemi tulajdon-jogok szerepe, különösen a gyártás fejlődő országokba történő áthelyezésével. Eszközeik a kihívásra az alábbiak: a kereskedelmi politika keretén belül a kereskedelmi megállapodások, jogi eszközök és vitarendezési eljárások segíthetnek, ennek megfelelően irányoztak elő kilenc cselekvési területet.

Ezt követően a munkacsoportok (Jogi Munkacsoport, Jogérvényesítési Munkacsoport, Szellemi Tulajdon a Digitális Világban Munkacsoport) képviselői számoltak be 2014. évi munkájukról.

A BPHH megalakulása 20. évfordulójának ünnepsége, a BPHH Igazgatótanácsának (Administrative Board, AB) 48. ülése, Költségvetési Bizottságának (Budget Committee, BC) 46. ülése, és ezek együttes ülése, Alicante, november 18–20.

Az üléseken a hivatal jogi elnökhelyettese mint az AB elnöke, a Védjegy és Mintaoltalmi Osztály vezetője és a Nemzeti Védjegy Osztály vezetője vett részt az SZTNH részéről.

A BPHH megalakulásának 20. évfordulójára rendezett ünnepség

Az ünnepség keretében átadták az újonnan elkészült épületszárnyat, amelynek megépítésével kiválthatók a jelenleg bérelt helyiségek, így hosszú távon jelentős megtakarítást jelent majd. Ünnepélyes beszédet mondott a BPHH elnöke, az AB elnöke, az Európai Parlament Jogi Bizottságának elnöke, az Európai Bizottság Vállalkozáspolitikai és Ipar Főigazgatójának főigazgató-helyettese és Valencia tartomány elnöke, méltatva a BPHH elmúlt húsz évben megvalósult eredményeit és fejlődését.

Az AB 48. ülése

Az ülés elején személyi kérdések megtárgyalására került sor. Ezután a plénum a BPHH elnökének a közösségi formatervezési mintákról szóló rendelet módosítására tett javaslatát vitatta meg. A BPHH elnöke röviden összefoglalta a javaslat hátterét. Az Európai Bizottság képviselője hozzászólásában beszámolt arról, hogy egy gazdasági elemzéssel megkezdték a teljes közösségi formatervezésiminta-rendszer áttekintését. A hozzászólásokat követően az AB elnöke összegezte a hallottakat, továbbá hangsúlyozta, hogy az Európai Bizottság hatáskörébe tartozik a döntéshozatal a javaslat előterjesztésére, így a jelen fórumon elhangzottak ahhoz csupán adalékként szolgálnak. Hozzászólásában a BPHH elnöke kiemelte a formatervezésiminta-oltalom jelentőségét.

A következő napirendi pont keretében a BPHH Módszertani útmutatójának felülvizsgált változatát mutatták be. Fontosabb módosítások a következő témacsoportokban történtek: szavak és összetett megjelölések leíró jellegének megítélése, szerzett megkülönböztetőképesség, az elkésett bizonyítékok kezelése, árujegyzék tekintetében európai bírósági ítéletek beépítése. Ezenkívül a CP4., a CP5. és a CP1. számú konvergenciaprojekt megállapításait is integrálták.

Az AB és a BC együttes ülése

Első napirendi pontként a BPHH tevékenységének háromnegyed éves áttekintése következett. E körben a BPHH elnöke beszámolt arról, hogy a tárgyidőszakban 87%-ban történt meg a stratégiai terv végrehajtása, ami 2%-kal meghaladja az elvárt mértéket. A közösségi mintaoltalmi bejelentések száma a vártnál nagyobb mértékben, 5%-kal nőtt. A döntéstervezetek minőségének javítása érdekében bővítették az iratmintákat és az elérhető jogi adatbázisokat. Központi célkitűzés továbbá a fordítások minőségének javítása. A konzisztencia

és áttekinthetőség jegyében fontos lépés a Módszertani útmutató folyamatos frissítése az ügyfelek bevonásával, emellett kiemelt figyelmet fordítanak a konvergenciaprojektek eredményeinek átültetésére.

Ezt követően a fellebbezési tanácsok (BoA) tevékenységéről a BoA elnöke számolt be. Idén októberre 2827-re nőtt a folyamatban lévő ügyek száma, amely minden eddiginél magasabb ügyállományt jelent. Ez főként annak köszönhető, hogy folyamatosan nő a fellebbezések száma. Ezután a BPHH elnöke az Európai Védjegy- és Mintaoltalmi Hálózat tevékenységéről számolt be.

A BPHH munkatervét érintő napirendi pont tárgyalása során elhangzott, hogy az egyik legfontosabb célkitűzés az Együttműködési Alap projektjeinek lezárása, továbbá a döntések kiküldés előtti ellenőrzése a minőség javítása érdekében.

Ezt követően a plénum a jogalkotási javaslatot, azaz a védjegycsomagot tárgyalta. Az Európai Bizottság képviselője röviden összefoglalta az aktuális eseményeket, biztosítva mindenkit arról, hogy a megegyezésre való törekvés jellemzi a szándékaikat, noha egy-két kérdésben nem kívánnak engedni az álláspontjukból.

A BC 46. ülése

A 2014. évi költségvetés végrehajtása kapcsán a BPHH képviselője terjesztette elő az adatokat. 2014 szeptemberéig a tervezettnél valamivel kisebb összeg, a teljes bevétel 73,2%-a érkezett be, ami a madridi bejelentési számok csökkenésére vezethető vissza. A kiadások 93,5%-át költötte már el a BPHH a nevezett időpontig, ennek oka a váratlan kiadások nagy mennyisége, valamint a Módszertani útmutató fordítási költségei. 2014 szeptemberéig huszonegy alkalommal végeztek keretátcsoportosítást, amelyek nagy része az Együttműködési Alaphoz, a Módszertani útmutató fordításához és az új épület költségeihez kapcsolódott. A BPHH elnökhelyettese a stratégiai terv végrehajtása körében kifejtette, hogy a tervezettnél több volt a kiadás.

A következő napirendi pont alatt a BPHH munkatervét és a 2015. évi költségvetést tárgyalta meg a BC. A BPHH elnöke – az AB és a BC együttes ülésén elhangzott részletes bemutatásra tekintettel – csak röviden ismertette a jövő évi munkatervet. A 2015. évi költségvetési terv kapcsán tartott előadásban részletesen bemutatták a költségvetési előterjesztést és az ahhoz kapcsolódó új megközelítésű, „tevékenység alapú költségvetést”.

KÉT- ÉS TÖBBOLDALÚ HIVATALKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSI TEVÉKENYSÉG

Augusztus 27-én együttműködési megállapodást írt alá az SZTNH és a Szingapúri Szellem-
tulajdon-védelmi Hivatal elnöke Szingapúrban.

Szeptember 11-én az SZTNH-ban fogadta a hivatal elnöke a Kínai Szellemtulajdon-vé-
delmi Hivatal helyettes vezetőjét és delegációját.

Október 14-én kétoldalú, elnöki szintű megbeszélés zajlott az SZTNH és a Norvég Ipar-
jogvédelmi Hivatal között.

Október 20. és 21. között a Bolgár Szabadalmi Hivatal delegációja tett tanulmányutat a
hivatalban.

December 16-án az SZTNH-ban folytattak szakértői szintű megbeszélést a cseh, a szlo-
vák, a lengyel társhivatal és az SZTNH munkatársai a Visegrádi Szabadalmi Intézet létreho-
zására irányuló előkészítő munka részeként.

AZ SZTNH KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL MEGVALÓSULT, A SZELLEMI TULAJDON VÉDELMÉHEZ KAPCSOLÓDÓ NEMZETKÖZI RENDEZVÉNYEK

Október 13. és 15. között koszovói küldöttség tett látogatást a Szellemi Tulajdon Nemzeti
Hivatalában „A szellemtulajdon-jogi rendszer erősítése Koszovóban” projekt keretében.
Az Európai Bizottság által finanszírozott kapacitásnövelő projektet szakmailag a Dán Sza-
badalmi és Védjegy hivatal vezeti. Az SZTNH a dán hivatal felkérésére szervezte meg a
koszovói delegáció látogatását. A látogatás célja a jogérvényesítés témájának ismertetése
volt. A koszovói küldöttség tagjai között voltak a koszovói vámhatóság, a rendőrség, a pi-
acfelügyelet és az ügyészség képviselői éppúgy, mint a Koszovói Iparjogvédelmi Ügynökség
vezető tisztségviselői. A tanulmányút első napját a szellemtulajdon-jogok érvényesítéséhez
kapcsolódó magyar és európai jogszabályok és nem jogszabályi kezdeményezések bemu-
tatásának szentelték. A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala szakértői áttekintést adtak az
SZTNH szerepéről a szellemtulajdon-jogok érvényesítésében, a Hamisítás Elleni Nemzeti
Testület (HENT) tudatosságnövelő tevékenységéről, valamint a jogérvényesítésre vonatko-
zó európai uniós jogszabályokról és a Szellemi Tulajdoni Jogsértések Európai Megfigye-
lőközpontja munkájáról. A második napon a vendégek betekintést nyerhettek a Nemzeti
Adó- és Vámhivatal 1. számú Repülőtéri Igazgatóságának munkájába helyszíni, gyakorlati
tapasztalatszerzéseként. Emellett előadásokat hallhattak a piacfelügyelet szellemtulajdon-
jogi jogszabályi hátteréről. A harmadik napon a HENT gyógyszerhamisítás elleni mun-
kacsoportjának vezetője osztotta meg gyakorlati tapasztalatait a gyógyszerhamisítás elleni
küzdelemről, amelyet az Országos Rendőr-főkapitányságnak a gyógyszerhamisítás elleni
küzdelemben betöltött szerepéről szóló vetített képes előadás követett. Ezután bemutatásra
került a kalózkodásellenes magyar stratégia a magánszektor nézőpontjából. Délután a Leg-

főbb Ügyészség és a Fővárosi Főügyészség mint jogérvényesítési hatóságok ügyészei mutatták be tapasztalataikat a szerzői jogi jogsértések elleni küzdelemben.

Október 5-én a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala az Európai Szabadalmi Hivatallal közösen gyógyszerészetileg aktív vegyületek egyes formáinak szabadalmazhatósági kérdéseiről szóló szemináriumot rendezett szabadalmi ügyvivők és szabadalmi elbírálók részére. A szeminárium előadói az Európai Szabadalmi Hivatal és a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának szakemberei voltak. A rendezvény fórumbeszélgetéssel zárult, ahol a résztvevők feltehették a témával kapcsolatos kérdéseiket.

A SZELLEMI TULAJDON VÉDELMEVEL KAPCSOLATOS EGYÉB NEMZETKÖZI RENDEZVÉNYEKEN VALÓ HIVATALI RÉSZVÉTEL

Az SZTNH munkatársai az év második felében is számos alkalommal képviselték a hivatalt különböző szakmai konferenciákon és üléseken. A jelentősebb rendezvények a következők voltak:

- A Szerzői Jog Gazdasági Kutatására Létrehozott Társaság (SERCI) éves konferenciája, Barcelona, július 10–11.;
- IP Week Szingapúr 2014 nemzetközi konferencia, Szingapúr, augusztus 26–27.;
- a Cseh Iparjogvédelmi Hivatal jubileumi ünnepe és kapcsolódó konferenciája, Prága, szeptember 9.;
- MARQUES éves konferencia, Koppenhága, szeptember 25–26.;
- A licenciadás kihívásai Közép-kelet Európában c. konferencia, Pozsony, október 3.;
- A szabadalmi oltalom környezetének újradefiniálása Európában c. konferencia, Vilnius, október 9.;
- Infokommunikációs menetrend c. találkozó, München, október 27–29.;
- a Design Management Europe és az Európai Design Szövetségek Hivatalának (BEDA) vezetőségi ülése, Saint Etienne, november 20–21.